

OTDK-DOLGOZAT

Krasznai Gergő Levente

Bsc, V. félév

Szerencsés Attila István

Bsc, V. félév

2013

**ÁGRÓL-ÁGRA, AVAGY NYUGDÍJRENDSZER
MAGYARORSZÁGON**

**FROM BRANCH TO BRANCH, OR PENSION SYSTEM IN
HUNGARY**

Krasznai Gergő Levente

Szerencsés Attila István

Kézirat lezárása: 2012. november 09.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS (Sz A).....	1
2. A MAGYARORSZÁGI NYUGDÍJRENDSZEREKRŐL (Sz A)	2
2.1. Kialakulásának főbb pontjai (Sz A).....	2
2.2. A nyugdíjpénztárakról általában (Sz A)	5
2.3. A hárompillérű rendszer (Sz A).....	5
3. AZ 1997-ES REFORMRÓL (K G)	6
3.1. A törvényről (K G)	8
3.2. Korhatárok (K G).....	11
3.3. A pénztárak vagyonának alakulása (K G)	13
4. VÁLTOZÁS (K G)	17
4.1. Főbb, nagy vihart kavart intézkedések, megszorítások (K G).....	19
4.2. Problémák (K G)	21
5. KÖZVÉLEMÉNY KUTATÁS A TÖRVÉNNYEL, ÉS MÓDOSÍTÁSAIVAL KAPCSOLATBAN (Sz A)	24
5.1. Az általunk összeállított kérdőív elemzése (Sz A)	24
5.2. A nyugdíj jövője saját szemszögből (Sz A).....	27
5.3. Elégedettség a törvényekkel kapcsolatban (Sz A).....	29
5.3.1. A kérdőív adatai (Sz A)	29
5.3.2. Interjú egy érintettel (K G)	31
5.4. A rokkantsági nyugdíj kérdése a 2010-es változások függvényében (Sz A)	31
5.5. Az iskolai végzettség összefüggése az adott témával (Sz A)	36
5.6. A kérdőív eredményeinek összefoglalása, és összegzése (Sz A)	37
6. LEZÁRÁS (Sz A).....	38
7. FELHASZNÁLT IRODALOM.....	39
FÜGGELÉK.....	41

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. sz. táblázat: A pénztárak taglétszáma (ezer fő).....	13.o.
2. sz. táblázat: A pénztárak vagyona.....	14.o.
3. sz. táblázat: A magán-nyugdíjpénztárak változó befektetési portfóliója (az összes százalékában).....	15.o.
1. sz. ábra: Az állami költségvetés szerepe, Kornai János modellje.....	9.o.
2. sz. ábra: Magyarország korfája (2005).....	22.o.
3. sz. ábra: Saját kérdőívünk kitöltőinek életkora	24.o.
4. sz. ábra: Az 1997. évi LXXXI. törvény ismerete kor szerint.....	25.o.
5. sz. ábra: A kitöltők válasza a 2010-es módosításokról	26.o.
6. sz. ábra: A válaszadók, a nyugdíjuk biztonságát illetően.....	27.o.
7. sz. ábra: A "Még nem gondolkodtam rajta" opciót választók kor szerinti összetétele	28.o.
8. sz. ábra: Elégedettségi mutatók.....	29.o.
9. sz. ábra: Az 1997. évi LXXXI törvény rendelkezéseivel való egyetértés mértéke	30.o.

1. BEVEZETÉS

*„Száll a madár, ágrul ágra,
Száll az ének, szájrul szájra”*

Arany János – Rege a csodaszarvasról

A mai nemzedéket érintő nehézségek sokaságát elnézve, talán nem a nyugdíj problémaköre tűnik a legégetőbbnek, ám ha most nem törődünk a jövőnkkel, idővel olyan súlyos gondokkal kell majd szembenéznünk, melyeket ott és akkor már késő lesz orvosolni. Legtöbben nincsenek tisztában majdani nyugdíjuk jelentőségével, pedig egyszer, ez lesz megélhetésük kulcsa. Épp ezért érdekes, hogy sokak még csak tisztában sincsenek az utóbbi évek nyugdíjjal kapcsolatos gazdaságpolitikai döntéseinek hátterével, esetleges várható következményeivel. Csupán akkor foglalkoznak ezekkel, ha negatív szankciókat helyeznek kilátásba, és akkor sem mérlegelve. Igen csak elgondolkodtató az is, hogy a magyar átlagemberek közül, mennyinek van, illetve mennyinek lehet nyugdíjas éveire félretett megtakarítása.

Dolgozatunkban körüljárjuk, vizsgáljuk a feltételezést, mely szerint az 1997. évi LXXXI. törvény a mai Magyarországon, csak jelentősebb módosításokkal lett volna életképes. Ezt többek között alátámasztja az elöregedő társadalmunk ténye, és az, hogy államadósságunk évről évre nő.

Ezt követően összehasonlítjuk az 1997. évi LXXXI. törvényt, és annak – a közéletre legnagyobb hatással lévő – 2010. évi módosítását. Megvizsgáljuk, milyen következményekkel járt az előbbi, és mit várhatunk az utóbbtól. Reméljük ezzel sikerül felnyitnunk korosztályunk szemét, ráébreszthetjük őket, hogy a nyugdíj nem egy olyan dolog, amivel „Ej, ráérünk arra még” foglalkozni, hanem egy igenis égető probléma, mellyel első keresetünk megszerzésekor érdemes, és kell is számolnunk.

2. A MAGYARORSZÁGI NYUGDÍJRENDSZEREKRŐL

2.1. Kialakulásának főbb pontjai

A magyarországi nyugdíjrendszerek történetét alapvetően négy korszakra oszthatjuk. Hiszen, már kötelező nyugdíjbiztosítás előtt is léteztek különféle nyugdíjbiztosítások, például az 1912. évi LXV. törvény által bevezetett, költségvetésből finanszírozott nyugdíjbiztosítás. Ám ez a törvény csak bizonyos dolgozói réteg számára volt elérhető, és biztosított. Ezek:

„1. § A jelen törvényben megkívánt feltételek fennforgása esetén, az itt szabályozott ellátásokra tarthatnak igényt:

- a) a törvény értelmében rendszeresített állásokra, állandó évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett alkalmazott állami tisztviselők, altisztek és szolgák;*
- b) a nem rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett állandóan alkalmazott állami altisztek és szolgák s az ezekkel egy tekintet alá eső egyéb alkalmazottak;*
- c) az állami hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál állandóan alkalmazva volt napszámosok és munkások s az ezekkel egy tekintet alá eső egyéb alkalmazottak, feltéve, hogy magyar állampolgárok;*
- d) az a) és b) pontok alá tartozó alkalmazottaknak özvegyei és árvái.*

Azt, hogy milyen alkalmazottak tartoznak a b) és c) pontok alatt említett egyéb alkalmazottak közé, a ministerium rendeleti úton állapítja meg.

Az alkalmazásnak számfeletti minősége az ellátásra való igényt nem érinti.”

<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=7190> (letöltve: 2012. november. 3.)

Ugyan a fent idézetekből kiderül, hogy a törvény, csak a köztisztviselőkre vonatkozott, ám mégiscsak kijelenthető, hogy ez volt Magyarországon az első egyértelműen államilag kezdeményezett lépés, mely az aktív munkaképességből kilépő korú dolgozók, jövőbeni megélhetését kívánta könnyebbé tenni.

Alig több mint tizenöt évvel később megalkották az 1928. évi XL. Törvényt, mely bevezette Magyarországon a kötelező öregségi, rokkantsági és hátramaradotti (árva-, özvegyi) nyugellátást illetve járadékot. A rendszer még igen kezdetleges volt, erre egyértelmű példa:

„38. §

- (1) A járulékhét az a hét nap, amelyre e törvény rendelkezései alapján biztosítási járulékot kell fizetni.*
- (2) A járulékhónap az a hónap, melyre e törvény rendelkezései alapján biztosítási járulékokat kell fizetni. Egy járulékhónap 4.3 járulékhétnek felel meg.*
- (3) Az önkéntesen vagy az önkéntes továbbfizetéssel biztosítottaknál járulékhét az a hét nap, amelyre az önkéntes biztosított járulékát megfizette.*
- (4) A várakozási idő az e törvény alapján keletkezett biztosítási viszonynak kezdete és a járadékra irányuló igénybejelentés között eltelt az az idő, amely az e törvénnyel biztosított szolgáltatásokra való igényjogosultság megszerzéséhez szükséges.*

39. §

- (1) A várakozási idő az öregségi járadékra vonatkozólag négyszáz járulékhét, a rokkantsági, az özvegyi és az árvajáradékot illetően pedig kétszáz járulékhét.*
- (2) Ha a biztosított mindkét szemére vak, vagy biztosítási viszonyának tartama alatt mindkét szemére megvakul, rokkantsági járadékra való igényjogosultságának megnyílásához száz, az öregségi járadékra való igényjogosultság megnyílásához pedig kétszáz járulékhét betöltése szükséges.”*

<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=7759> (letöltve: 2012. november. 3.)

Viszont ez a lépés, is egyértelműen előre mutató volt. Ezután már nem csak a közsféra dolgozóit illették meg bizonyos juttatások, hanem azokat is, akik jogosultságot szereztek és már nem voltak képesek aktívan dolgozni. Ezekhez még hozzátartozik, hogy a nyugdíjkorhatár 65 év volt, a biztosítási járulék mértéke pedig 5%, és a rendszer tőkefedezeti biztosításként jött létre.

A második világháború után elszenvedett veszteségeink, és háborús költségeink miatt, a fedezeti tartalékok a semmivé foszlottak. Így fenntarthatatlanná vált a korábbi

nyugdíjrendszer. A foglalkoztatottak ezt követően egészen 1951-ig vártak és reménykedtek, amikor is megszületett az első egységes nyugdíjtörvény. Ami elismerte a korábbi jogosultságokat, ám a korábbi nyugdíjrendszerekkel ellentétben ez, egy nem tőkefedezeti, hanem állami, felosztó-kirovó rendszer volt. Ami fokozatosan, fejlődött, és végül a hetvenes évekre érett be, vagyis ekkorra vált a népesség egésze (saját vagy hozzátartozói jogon) érvényes nyugdíjigértvénnnyel rendelkező biztosítottá – ehhez az 1975. évi II. törvény egységesítő és kiterjesztő rendelkezései is hozzájárultak.

Nyugdíjrendszerünk kialakulásának negyedik fontos lépését az 1997. évi reform jelentette. Az erről szóló törvény 1998. január elsején lépett hatályba. Az új rendszer szakított az addig megszokott szabályokkal, létrejött a hárompillérű modell, melyet később részletesebben is ismertetünk. A rendszer kezdeti időszaka az előzetes jóslatok szerint nem kevesebb, mint 15 évig tartott volna. Ez könnyen megérthető, ha belegondolunk, egy mai pályakezdő évtizedeket tört a munka világában, mire jogosultságot szerez a nyugdíjra.

A szakértők 2013-ig nem is számítottak számot tevő eredményre. Ezt a rendszer, és a törvény már nem „élhette” meg, hiszen 2010-es módosításainak köszönhetően, a második pillér, a tőkefedezeti elvű alkotórész gyakorlatilag megszűnt létezni.

2.2. A nyugdíjpénztárakról általában

A nyugdíjpénztár lehetőséget nyújt a tagjai számára, hogy aktív éveik alatt, aktív jövedelmük egy részét, biztonságos és hatékony módon félretegyék nyugdíjas éveikre. Ezekkel a megtakarításokkal rendelkezők, úgynevezett előtakarékoskodást folytatnak. Ráadásul ebben a rendszerben lévő tagok, „biztonságban” érezhetik megtakarításukat, hiszen olyan, külön törvényben szabályozott önszerveződő intézmények tagjai, amelyek működésébe nem avatkozhat be külső intézmény, vagy vállalat.

A nyugdíjpénztári tagok mikor átlépik a nyugdíjkorhatárt, különböző nyugdíjszolgáltatásokban részesülnek a pénztártól. Annak köszönhetően, hogy hosszú időn át rendszeresen befizettek egy meghatározott összeget, a pénztárba. Az állami nyugdíjjal ellentétben, itt nem a jelen kori aktív korú dolgozók által befizetett alaphoz juttatnak a nyugdíjasoknak, hanem a saját maga által félretett pénzösszeg, és annak hozamai szolgálnak a jövőbeli megélhetése kulcsául. Maga a pénztár intézménye lehetővé teszi, hogy a tagok, a jog által védve, szervezeten, és gazdaságosan halmozhassák föl vagyონukat.

2.3. A hárompillérű rendszer

Az 1998. január 1-jétől életbe lépő nyugdíjrendszert 3 pillérű rendszernek is szokták nevezni. A pillérek egymást kiegészítve, együtt alkotnak egy egészet. A nyugdíjak első részegységének minden esetben az állami nyugdíj számít. Az úgynevezett magánnyugdíjpénztárak (mostantól kötelező- vagy magánpénztárak) alkotják a jövőbeni nyugdíjak második, az öngondoskodásnak nevezett nyugdíjcélú megtakarítások pedig a harmadik pillérét (önkéntes nyugdíjpénztár, biztosítás, más megtakarítás stb.)

3. AZ 1997-ES REFORMRÓL

Ahogy azt a bevezetőben megemlítettük, a fejlett országok többségében felosztó-kirovó rendszer biztosítja a nyugdíjak kifizetését. A társadalmi szolidaritáson alapuló rendszer lényege, hogy a foglalkoztatottak befizetéseiből fedezik a nyugdíjkiadásokat. A rendszer működéséhez nemzedékek közti újraelosztás szükséges. Fontos megjegyezni, hogy ez az elosztás folyamatos, és azonnali. Ha hiány mutatkozik, azt az állam pótolja.

A fejlett országok korfáját megfigyelve nem nehéz felismerni, a felosztó-kirovó rendszer bizonyos esetekben nagy terhet ró az állam költségvetésére. Az ilyen korfák előregedést mutatnak. A javuló életkörülmények, a fejlett egészségügyi ellátás magasabb születéskor várható életkort eredményeznek, az öregkorúak aránya jelentősen nő a dolgozó népesség arányához képest. A foglalkoztatottak befizetése ily körülmények közt kevésnek bizonyulnak a nyugdíjak kifizetéséhez.

Ezzel szemben a tőkésített rendszer lényege, hogy a dolgozó saját maga számára végez megtakarítást. Ezt kamatokkal növelik és részletekre osztva, életjáradékként, esetleg egy összegben folyósítják számára, miután betölti a nyugdíjkorhatárt. A megtakarítás kötelező mértékéről az állam dönt.

A rendszer előnye, hogy a dolgozó minden esetben tisztában van a megtakarításai összegével, és a pénzintézetek egyéb szolgáltatásait is élvezheti. Ilyen például, az a lehetőség, hogy a számla tulajdonosának halálával, egy megnevezett kedvezményezett, illetve az örökös(ök), az összegyűlt pénzösszeget egy összegben felveheti(k). A pénzintézetek, mint minden más piaci szereplő, saját céljaik elérésében érdekeltek, így köztük piaci verseny indulhat be. A sok piaci szereplő a közgazdaság törvényszerűségei szerint a fogyasztónak, jelen esetben a pénztári tagnak kedvez. A tőkésített rendszer tagjai maguk választhatnak pénztárat, ebben döntési szempont lehet a kedvezmények rendszere és a tagsági díjak mértéke.

A tőkésített rendszer hátránya, hogy az államháztartás forrásoktól eshet el, hiszen a dolgozók által havonta fizetett összeg a magánnyugdíjpénztárakhoz kerül.

<http://www.matud.iif.hu/07dec/04.html> (letöltve: 2012. november. 3.)

1997 változást, nyugdíjreformot hozott hazánkban. Az addigi felosztó-kirovó rendszerű nyugdíjmodell helyét egy vegyes, részben tőkés modell vette át. Az új rendszert az 1997. évi LXXXI. Törvény és az ennek végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) kormányrendelet írta le. A törvény napjainkig hatályos, igaz közben számos módosításon esett át. A legfontosabbak épp a közelmúltban történtek, ezekkel a következő fejezetekben foglalkozunk.

Az 1997. évi LXXXI. Törvény által létrehozott rendszert sokan hárompilléres modellként is emlegetik. Az első pillér a már említett felosztó-kirovó elven működik, tagsága kötelező. Ezt egészítette ki a második pillér tőkefedezeti rendszere.

„A magánnyugdíjpénztárak tagjai egyrészt a pályakezdők, akik 42 éves koruk előtt, 1998. június 30-át követően váltak biztosítottá; valamint azok a természetes személyek, akik önkéntes döntésük alapján a pénztárba beléptek. A magánnyugdíjpénztári tagság a törvény alapján kötelező a pályakezdők részére, az önkéntes döntés alapján történő tagsági viszony létesítésének határideje 1999. szeptember 1.”

http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&st=3&pg=218&m299_doc=2741 (letöltve: 2012. november. 1.)

A rendszer harmadik pillérét az önkéntes nyugdíjpénztárak alkotják. Ezek tagsága nem kötelező. A rendszer 2006-ban nyugdíj-előtakarékossági számlákkal bővült, így a „négypilléres” elnevezés is megállná a helyét. A „negyedik pillér” célja a nyugdíjcélú megtakarítások ösztönzése.

3.1. A törvényről

Az 1997. évi LXXXI. Törvény céljait a következőképp foglalja össze:

„1. §

- (1) A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer működtetése és fejlesztése az állam feladata. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer öregség, megrokkulás, megrokkánással járó baleset esetén a biztosított részére, elhalálása esetén a hozzátartozója részére egységes elvek alapján nyugellátást biztosít.”

(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. Rendelettel)

Az idézetből kiderül, a törvény megkülönbözteti a saját jogú és a hozzátartozói nyugellátást. Saját jogú nyugellátás az öregségi, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj. Ezeket röviden összefoglalva azt mondhatjuk, az állampolgár befizetett járuléka saját maga számára biztosít ellátást, mikor erre jogosultságot szerez.

Hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj és a baleseti hozzátartozói ellátások. Ezek az elhunyt, de jogosultságot szerzett állampolgár családját segítő intézkedések. Az *özvegyi nyugdíj* például nem csak az özvegyről rendelkezik, figyelembe veszi az esetleges leszármazottakat is. Ha az elhunyt árvaellátásra jogosultat hagy maga után, az özvegyi nyugdíjat az árva 18 hónapos, különleges körülmények közt 3 éves koráig folyósítják. *Szülői nyugdíjra* jogosult az a szülő, akinek elhunyt gyermeke jogosultságot szerzett az öregségi nyugdíjra, esetleg öregségi nyugdíjas volt, és a szülőt a gyermeke legalább egy éven át túlnyomórészt eltartotta.

A törvény nem rendelkezik a fegyveres erők, rendvédelmi szervek, polgári és nemzetbiztonsági szolgálatok tagjainak ellátásáról, és a nyugdíjbiztosítás szervezetéről sem. Ezekkel külön törvény foglalkozik.

A törvény rendelkezik a járulékokról:

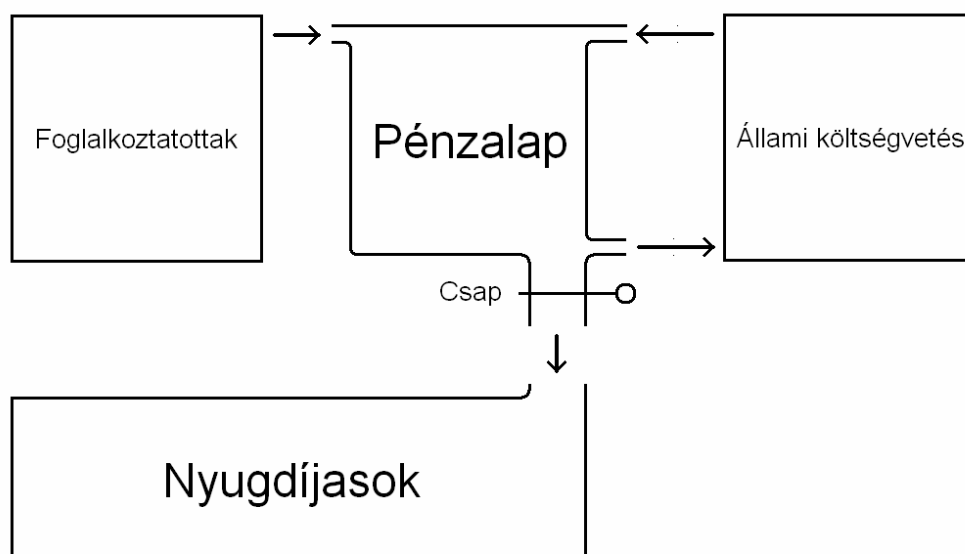
„2. §

- (1) A társadalombiztosítási nyugdíj fedezetére, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvény (a továbbiakban: Tbj.) rendelkezései szerint járulékot kell fizetni.”

(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. Rendelettel)

A törvény írásba foglalja, hogy a nyugdíjak kifizetését az állam akkor is biztosítja, ha a befizetett járulékokból létrehozott Nyugdíjbiztosítási Alap önmagában erre nem lenne elég. A különbözet a központi költségvetést terheli. Megemlítendő, hogy az esetleges többlet, költségvetési forrásként szolgál.

Kornai János modellje jól illusztrálja a rendszer működését. A foglalkoztatottak járuléka egy pénzalapot töltenek fel, a jogszabállyal/törvénnyel működtetett csap újraosztja, továbbítja a befizetéseket a nyugdíjasok felé. Az állami költségvetés stabilizátor szerepét tölti be, szükség esetén pótol, egyébként elvezeti a többletet. Ennek mértékét a költségvetési törvényben határozzák meg. (1. sz. ábra)

1. sz. ábra: Az állami költségvetés szerepe, Kornai János modellje alapján.

Az állampolgárok nyugellátása jogszabályban/törvényben meghatározott mértékben igazodik az általuk befizetett járadék, tehát keresetük összegéhez, és a munkával töltött évek számához. Az olyan állampolgár nyugdíját, aki a magánnyugdíjrendszer tagja és ott jogosultságot szerzett, nem csak a fent említett két szempont szerint határozzák meg, ettől elérő összegre jogosult.

A törvény alapelveiben rögzíti, hogy az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján megszerzett jogosultságot megszüntetni, korlátozni nem lehet. Ilyen lépések ellen jogorvoslati lehetőséget biztosít és megszervezi a hatékony tájékoztatást. Ezen intézkedések célja egy stabil, védelmező és átlátható rendszer megteremtése.

„3. §

- (3) A nyugdíjbiztosítási feladatokat ellátó igazgatási szerv a jogszabályban meghatározott hatáskörébe tartozó ellátások iránti igények érvényesítéséhez segítséget nyújt, az igénylőt tájékoztatja jogairól és kötelezettségeiről.”

(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. Rendelettel)

3.2. Korhatárok

A törvény nyugdíjkorhatár emelést tartalmaz az öregségi nyugdíjra vonatkozóan. A korhatár nők esetén 55 évről, míg férfiak esetén 60 évről emelkedik, fokozatosan 62 éves korra. Ez összhangban áll a várható élettartam növekedésével, a fejlett országok demográfiai sajátosságaival.

„[...] a *nő* öregségi nyugdíjkorhatára, amennyiben

- a) 1940. január 1-je előtt született, az 55.,
- b) 1940-ben született, az 56.,
- c) 1941-ben született, az 57.,
- d) 1942-ben született, az 57.,
- e) 1943-ban született, az 58.,
- f) 1944-ben született, az 59.,
- g) 1945-ben született, a 60.,
- h) 1946-ban született, a 61.

betöltött életév.,

„[...] a *férfi* öregségi nyugdíj korhatára, amennyiben

- a) 1938. január 1-je előtt született, a 60.,
- b) 1938-ban született, a 61.

betöltött életév.”

(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. Rendelettel, 7. §)

A törvény rendelkezik a korkedvezményes nyugdíjról is, ezt a nehéz fizikai, és veszélyes munkát végzők számára teszi elérhetővé. A végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) kormányrendelet részletes jegyzéket tartalmaz a kedvezményre jogosító munkakörökről.

Korkedvezményes nyugdíjra jogosult például az, aki föld alatt végez munkát, vagy fűrótornyon dolgozik. Jogosult a csatornabúvár, aki zárt csatornák tisztításáért, karbantartásáért felel. Igényelheti a melegüzemi munkás, például olvasztár, kohómunkás,

jogosultságot szerezhethet az, aki ionizációs sugárzás hatása alatt, esetleg robbanóanyag-iparban végez munkát.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a törvény valóban a társadalmi szolidaritásra alapoz, támogatja a hátrányos helyzetbe kerülteket, a veszélyes, vagy nehéz fizikai munkát végzőket, mindezt úgy, hogy közben nyit a tőkés alapok felé, alkalmazkodik a fejlett országok demográfiai jellegzetességeihez.

3.3. A pénztárak vagyonának alakulása

Mint azt már említettük, a bevezetett hárompilléres modell második pillére, a tőkefedezeti rendszerű magánnyugdíjpénztárakból állt. Ezek tagsága csak pályakezdők számára volt kötelező, míg az idősebb korosztály egyénileg dönthetett a belépésről. A tagszám alakulásából kiderül, az idősebbek nagy része élt a lehetőséggel és csatlakozott a pénztárakhoz. (1. sz. táblázat)

1. sz. táblázat: A pénztárak taglétszáma (ezer fő)

Megnevezés		1998	1999	2000	2001
Modell	összesen	600-700	1450	1540	1630
	pályakezdők	..	90	90	90
Tény	összesen	1305	2068	2193	2253
	pályakezdők	46	168	120	82

Forrás: Ámon Zsolt - Budavári Péter - Hamza Lászlóné - Haraszi Katalin - Márkus Annamária [2002]: A nyugdíjreform első négy éve. Modellszámítások és tények. Közgazdasági Szemle 2002. június, 523.old.

A rendszerrel foglalkozó, a reformot előkészítő modellek adatai jelentősen alábecsülték a tényleges történéseket. 2001-re a tagszám meghaladta a kétmillió főt, a tagok négy év alatt a GDP 1,9%-ának megfelelő megtakarítást hoztak létre.

A modellek számoltak a felosztó-kirovó pillér hiányával, ezt a GDP 1%-ában határozták meg. Az adat még az átlépők alábecsült száma mellett is pontosnak bizonyult, kisebb részben a járulék átcsoportosítás befagyasztása, nagyobb részben a makrogazdasági tényezők kedvező alakulása miatt.

(Adler Judit – Akar László – Petz Raymund [2009]: A kötelező magán-nyugdíjpénztárak tagjai körében végzett közvélemény-kutatás tapasztalatai – A GKI Gazdaságkutató Zrt. Kiadványa, 1-77. o.)

2. sz. táblázat: A pénztárak vagyona

Megnevezés		1998	1999	2000	2001
Modell	milliárd forint	21,0	67,0	136,0	222,0
	a GDP százalékában	0,2	0,6	1,1	1,7
Tény	miliárd forint	28,8	89,9	175,8	283,1
	a GDP százalékában	0,28	0,79	1,3	1,9

Forrás: Ámon Zsolt - Budavári Péter - Hamza Lászlóné - Haraszti Katalin - Márkus Annamária [2002]: A nyugdíjreform első négy éve. Modellszámítások és tények. Közgazdasági Szemle 2002. június, 524.old.

A tényleges pénztári vagyon 2001-re 283,1 milliárd forintra nőtt. Ez a GDP 0,2%-ával múlta felül a modellszámítás értékeit. (2. sz. táblázat)

A vagyon az előzetes várakozásokat ugyan felülmúlta, de a csatlakozók számát figyelembe véve kiderül, az érték csalóka. A hozamok alakulását nagyban befolyásolta a befektetői magatartás. A befektetésekkel foglalkozó rendelet a következőképp fogalmaz:

„3. §

- (1) A pénztár a befektetett eszközeit az *1. számú mellékletben* meghatározott eszközökben tarthatja, illetve ezen mellékletben meghatározott eszközcsoportok szerint kell nyilvántartania.
- (2) A pénztár befektetett eszközeire vonatkozó befektetési és likviditási keretszabályokat a *2. számú melléklet* tartalmazza.”

(281/2001. (XII. 26.) Korm. Rendelet az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól)

Néhány példa ezekre az eszközökre: házipénztár, pénzforgalmi számla és befektetési számla, lekötött betét, hitelintézeti betétszámlán lekötött pénzösszeg, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, magyar és külföldi állampapír, Magyarországon és külföldön bejegyzett gazdálkodó szervezet által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény, magyarországi helyi önkormányzat által nyilvánosan forgalomba hozott kötvény, részvények, jelzáloglevél, befektetési jegy, illetve egyéb kollektív befektetési értékpapír.

A vagyont továbbá ingatlanba, határidős ügyletekbe, opciós ügyletekbe, swap ügyletekbe, tagi kölcsönbe, kockázati tőkealapjegyekbe fektethetik.

A befektetési és likviditási keretszabályok nagyvonalakban:

- A kötvények, részvények értéke külön-külön nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 10-10%-át, együttes arányuk pedig nem lehet nagyobb, mint a befektetett pénztári eszközök 30%-a.
- A jelzáloglevelek együttes aránya nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 25%-át.
- A befektetési jegy és ingatlanok együttes aránya nem haladhatja meg a befektetett pénztári eszközök 10%-át.

(281/2001. (XII. 26.) Korm. Rendelet az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól)

A pénztárak kezdetben a biztonságosabb, alacsony kockázatú befektetéseket részesítették előnyben, holott a törvény nagyobb kockázatot is engedélyezett volna. 1998-ban például a vagyon 27%-a készpénz és letét formájában, befektetés nélkül pihent. Ugyanerre az időre jellemző, hogy a magasabb jövedelmezőségű, kockázatosabb befektetések aránya csupán 24%-ot tett ki, szemben a későbbi 40-50%-al. (3. sz. táblázat)

**3. sz. táblázat: A magán-nyugdíjpénztárak változó befektetési portfóliója
(az összes százalékában)**

Megnevezés	1998	1999	2000
Készpénz és letétek	27	5	1
Alacsony kockázatú befektetések	47	48	44
Közepes kockázatú befektetések	24	42	50
Magas kockázatú befektetések	2	5	6

Forrás: Augusztinovics Mária - Gál Róbert Iván - Matits Ágnes-Máté Levente - Simonovits András - Stahl János (2002): A magyar nyugdíjrendszer az 1998-as reform előtt és után. Közgazdasági Szemle 6. szám 506. o.

A hozam tehát az első években alulmúlta a várakozásokat, sok esetben még az infláció mértékét is. Felmerült a gyanú, hogy a pénztárak saját érdekeiket figyelembe véve gazdálkodnak a befizetésekkel. A témával foglalkozó kutatók a következő megállapításra jutottak:

„A közvélemény nem volt kellően tájékozott a szabályozás finom részleteiről. Az alakulóban lévő magánpénztárak és a kormány a vegyes rendszertől várható előnyöket hangsúlyozták, nem sokat beszéltek a tagok kockázatairól, amelyek között vannak a rendszer természetéből fakadóak, de vannak a szabályozás hiányosságaiból adódók is. A pénztárakba befektetett „saját pénz” nagyobb hozamához fűzött remény, a társadalombiztosításba vetett bizalom összeroppanása és a hatékonyan szervezett tagszerző kampány eredményeképpen mintegy kétmillió ember önként csatlakozott a vegyes rendszerhez.”

(Augusztinovics Mária - Gál Róbert Iván - Matits Ágnes-Máté Levente - Simonovits András - Stahl János [2002]: A magyar nyugdíjrendszer az 1998-as reform előtt és után. Közgazdasági Szemle 6. szám 515. o.)

A kutatók abban azonban egyetértettek, hogy a pénztárak befektetéseinek hozama valószínűleg nőni fog, ha azok túljutnak a kezdeti bizonytalan időszakon, és kellő tapasztalatot gyűjtenek.

2001-ben a nyugdíjrendszer felülvizsgálatát végző bizottság megállapította, hogy a tőkefedezeti pillér bevezetését nem előzte meg az előző, felosztó-kirovó jellegű nyugdíjrendszer teljes körű reformja, a hárompilléres rendszer első pillére még mindig megoldásra váró problémákkal küszködik. Ilyen probléma lehetett a járulékfizetési rendszer átláthatatlansága, a jövedelemarányosság hiánya, a többletköltséggel bíró, elmaradott kedvezmények rendszere. A felülvizsgálat bírálta a kötelező magán-nyugdíjpénztári tagság szervezetlenségét is.

(Adler Judit – Akar László – Petz Raymund [2009]: A kötelező magán-nyugdíjpénztárak tagjai körében végzett közvélemény-kutatás tapasztalatai – A GKI Gazdaságkutató Zrt. kiadványa)

4. VÁLTOZÁS

A 2001-től 2008-ig terjedő időszakra nagyrészt felelőtlen nyugdíjpolitika jellemző. A rendszer átfogó reformja és a törvényben foglaltak kidolgozása helyett csak átmeneti javulást hozó intézkedések születtek. 2001-ben megindult az elmaradt nyugdíjemelések pótlása, két év múlva megkezdődött a 13. havi nyugdíj rendszerének kidolgozása, bevezetése. Ezzel arányos költségvetési megszorítás azonban nem történt. A pártok gyakran politikai csatározásuk eszközeként tekintettek a nyugdíjrendszerre. Jó példa erre a 14. havi nyugdíjak demagógnak tűnő ötlete.

Ma már tudjuk, 1998 és 2010 között a GDP 11%-ának megfelelő pénztári vagyron keletkezett, de az államadósság is nőtt, 70%-ról 80%-ra.

Az első megszorító intézkedésnek a rokkantsági nyugdíj rendszerének szigorítását tekinthetjük, 2008-ban pedig az IMF tárgyalások feltételeként megszűnt a nemrégiben bevetetésre került 13. havi nyugdíj, a kezdő nyugdíjak 8%-al csökkentek, újabb korhatár-emelésre került sor. A megszorítások ellenére 2010-re a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásai több százmilliárd forinttal haladták meg a foglalkoztatottak járulékaiból származó bevételt. Az országgyűlés új törvényeket fogadott el, hogy a költségvetési terhet enyhítse és faragjon az államadósság mértékén.

„Az első intézkedések között jelentősen átalakult a magán-nyugdíjpénztári rendszer (2010. évi C. és CI. törvények) és a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapról, és a szabad nyugdíjpénztár-választás lebonyolításával összefüggő egyes törvénymódosításokról szóló 2010. évi CLIV. törvény, egy új, jogi személyiséggel rendelkező pénzügyi alapot hozott létre.”

(Nemzeti Erőforrás Minisztérium [2012]: Tájékoztató a nyugdíjrendszerről 5. o.)

A magánnyugdíjpénztári tagok számára a felosztó-kirovó elvű pillérbe történő visszalépési lehetőséget kínáltak fel. A kormány ígéretet tett az úgynevezett egyéni számlák bevezetésére. Ezekkel a tőkésített rendszer számláinak példájára lehetővé tennék a felosztó kirovó rendszerbe történő befizetések nyomon követését, és az igazságosabb, jövedelemarányos elosztást. A kormány ígéretei szerint a magánnyugdíjpénztári

megtakarítások összegét az átalakítás befejeztével átvezetik az egyéni számlákra, így azok nem vesznek el, a nyugdíjszámítás alapját képezik.

<http://privatbankar.hu/ongondoskodas/nyugdijreform-es-egyeni-szamlak-kicsuszott-az-idobol-a-kormany-249336> (letöltve: 2012. november 1.)

További pozitívumként a visszalépők felvehették a megtakarításaik reálhozamát, ez összesen a GDP 1%-át tette ki. A maradék előnytelen feltételekkel néztek szembe, például azzal, hogy 2012-től nyugdíjjárulék fizetési kötelezettségük lesz az állam felé, de ezzel „állami nyugdíjra” nem szereznek jogosultságot.

A tagok 97%-a, 3,1 millió foglalkoztatott tért vissza, 3000 milliárd forintot juttatva a költségvetésnek, ezzel a hárompilléres rendszer második pillére gyakorlatilag megszűnt létezni. Átvételkor a vagyon felbontása a következő volt:

<http://szeged.hir24.hu/itthonvilag/2011/11/30/ime-erre-hasznalta-a-kormany-a-magannyugdijpenztarak-vagyonat/> (letöltve: 2012. november 3.)

- Forintban denominált eszközök: 2433,8 milliárd forint
- Devizaeszközök: 511,8 milliárd forint

A magánnnyugdijpenztárak által kezelt megtakarítás nagy része tehát az újonnan létrehozott Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alaphoz került. A vagyon nagyjából felét állampapírok tették ki, ezt az állami adósságkezelő bevonta. A lépés hatására Magyarország államadóssága a GDP 4,9%-ával csökkent.

<http://index.hu/gazdasag/2012/11/06/adossag/> (letöltve: 2012. november 1.)

4.1. Főbb, nagy vihart kavart intézkedések, megszorítások

A magánnyugdíjpénztári vagyon kvázi államosításán túl a kormány megszorításokkal csökkentette a felosztó-kirovó pillér költségvetésre gyakorolt nyomását.

A 2011. évi CLXVII. Törvény értelmében megszűntek a korhatár előtti nyugdíjak, a már kedvezményes nyugdíjjal rendelkezők státusza is módosult. Ellátásukat a törvény rendelkezései szerint már nem nyugdíjként, hanem szociális ellátásként kapják, ez az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig áll fenn. A változás érintette az előrehozott öregségi nyugdíjasokat, a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjasokat, a korkedvezményes nyugdíjasokat, bányásznyugdíjasokat, korengedményes nyugdíjasokat, a művésznyugdíjasokat, továbbá a polgármesterek-, országgyűlési és európai parlamenti képviselők korhatár előtti nyugdíját. Szintén megszűnt a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományának korkedvezményes nyugdíjba vonulásának lehetősége. A fentieket összefoglalva elmondható:

„Az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban a Nyugdíjbiztosítási Alap egyensúlyának megteremtése érdekében, a jövőben csak az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek részesülhetnek nyugellátásban.”

(Nemzeti Erőforrás Minisztérium [2012]: Tájékoztató a nyugdíjrendszerről 20. o.)

A korhatár előtti szociális ellátás és a fegyveres testületek szolgálati járandóságának összegéről általában a nyugdíj-megállapító és nyugdíj-folyósító szervek gondoskodnak. A szociális ellátást és a szolgálati járandóságot a személyi jövedelemadó mértékével csökkentve folyósítják, ez azonban nem számít adónak, így bevallási kötelezettség nem áll fenn.

A volt korhatár előtti nyugdíjasok közlekedési, kulturális kedvezményei megszűntek, a kiegészítő tevékenységet végző vállalkozók járulékkedvezményei szintűgy.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. Törvény értelmében szigorodtak a rokkantsági nyugdíjba vonulás feltételei. A törvény érinti a baleseti rokkantsági nyugdíjat, a rehabilitációs járadék, és az egészségkárosodáshoz kötődő ellátások addigi rendszerét is. A rokkantsági nyugdíj megnevezése rokkantsági ellátás lett. A megnevezés változása

szabályi módosulásokkal járt. A korábban rokkantsági nyugdíjként folyósított ellátás beszüntethető.

A hatályos törvény módosításai szerint a rokkantsági nyugdíjat akkor kell beszüntetni, ha a dolgozó rokkant személy hat havi bruttó kereseti átlaga a rokkantsági nyugdíj összegének kétszeresét meghaladja. A rokkantsági nyugdíjas keresete a minimálbér összegét elérheti. Pl. ha a rokkantsági nyugdíj összege 35 ezer forint, ennek kétszerese 70 ezer forint lenne a kereseti határ, de a rokkant kereset a minimálbért, 73 500 forintot elérheti.

(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 36/D. §, 36/G. §/)

4.2. Problémák

Az államosított nyugdíjpénztári vagyon felét állampapírok adták, ezeket az adósságkezelő bevonta. A lépés ugyan csökkentette az államadósságot, de csak a probléma elodázását jelentette. Az ily módon eltűnt vagyonrész hiánya néhány évtizeden belül megjelenhet a nyugdíjellátás várható krízisében.

<http://privatbankar.hu/ongondoskodas/nyugdijreform-es-egyen-szamlak-kicsuszott-az-idobol-a-kormany-249336> (letöltve: 2012. november 1.)

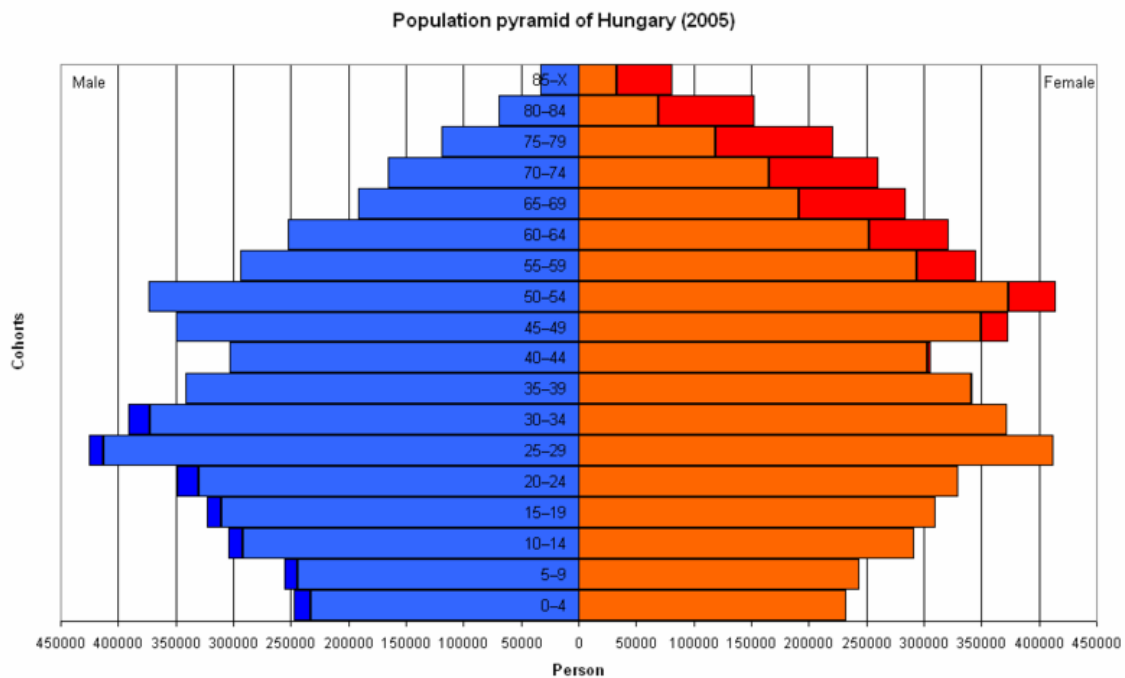
A parlament honlapján olvasható értesítés szerint az átvett 3000 milliárd forintból előreláthatólag 434 milliárdot nyugdíjcélra fordítanak, 95 milliárdot a központi költségvetés használ fel. A reálhozam-kifizetéshez szükséges 233 milliárd forintot a magánpénztáraknak utalták át. A kormány tájékoztatói szerint a vagyon fennmaradó részét szintén az államadósság csökkentésére fordítják...

<http://szeged.hir24.hu/itthonvilag/2011/11/30/ime-erre-hasznalta-a-kormany-a-magannyugdijpenztarak-vagyonat/> (letöltve: 2012. november 3.)

Az ily módon felhasznált vagyon hosszú távon szintén hiányként jelenhet meg, hiszen Magyarország korfája jellegzetes sajátosságokkal rendelkezik. Ezt könnyen beláthatjuk, elég csak a „Ratkó-gyerekekre” és „Ratkó-unokákra” gondolnunk. A Ratkó korszak egy hatását máig éreztető népességnövekedési hullám volt az 1900-as évek közepén. A „Ratkó-gyerekek” leszármazottai újabb demográfiai csúcsot jelentettek. Magyarország korfája a fejlett országokéra jellemző, alapja keskeny, felfelé szélesedik. Jól láthatjuk, a születésszám csökkenésével és az átlagéletkor növekedésével járó hatásokat, a két csúcsot a már említett két születési hullám okozza.

A „Ratkó-gyerekek” még, a „Ratkó-unokák” pedig már aktív korú állampolgárok, a foglalkoztatottak jelentős hányadát teszik ki. A nyugdíjkorhatár emelésével ugyan későbbi időpontban, de ez a jelentős munkaerő-piaci réteg idővel jogosultságot szerez a nyugdíjra, és ekkor az öregkorúak aránya jelentősen nő majd a dolgozó népesség arányához képest. A foglalkoztatottak befizetései ily körülmények közt kevésnek bizonyulhatnak a nyugdíjak kifizetéséhez.

http://nol.hu/belfold/20120324-a_ratko-nemzedek_ujabb_terhe (letöltve: 2012. november 2.)

2. sz. ábra: Magyarország korfája (2005) – Population pyramid of Hungary (2005)

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal - 2005. évi mikrocenzus - Budapest, 2005 - Az ábrát készítette: Rovács Barna

A demográfiai jellegű problémáktól eltekintve megállapíthatjuk, a nyugdíjrendszer átalakítása nagyfokú bizalmatlanságot szült. A kormány egyéni számlákról szóló ígérését nem váltotta be, a csaknem 3 millió volt magán-nyugdíjpénztári tag nem nyerhet betekintést befizetése sorsába. Az átalakítás további menete tisztázatlan és a napvilágra kerülő nyilatkozatok egymásnak időről-időre ellentmondanak. A nyugdíjrendszer átalakítása félbe szakadni látszik.

http://www.penzcentrum.hu/ongondoskodas/nyugdijigeret_mikor_jonnek_az_egyeni_sza_mlak.1034245.html (letöltve: 2012. november 4.)

„Hogy miért nem sürgős a nyugdíjrendszer átalakítása? „Ezt azzal lehetett megalapozni, hogy a korhatár előtti ellátásokat tavaly leválasztottuk a nyugdíjrendszerről, és a rokkantsági rendszer is átalakult” - írja a szaktárca. Mint fogalmaztak: „Az elvégzett átalakítások hatásának vizsgálatát követően hosszabb távon lehet majd megfontolni, hogy a rendszer milyen átalakítása szükséges”. Vagyis, a nyugdíjrendszer további átalakítása 2014-ig biztosan lekerül a napirendről.”

<http://privatbankar.hu/ongondoskodas/nyugdijreform-es-egyen-szamlak-kicsuszott-az-idobol-a-kormany-249336> (letöltve: 2012. november 1.)

Tovább rontja a helyzetet, hogy az 1997. évi LXXXI. Tny. 3. §-ából már 2009 decemberében kikerült az alábbi mondat:

„(2) A nyugellátással összefüggő jogot vagy kötelezettséget érintő intézkedéssel szemben jogorvoslatnak van helye.”

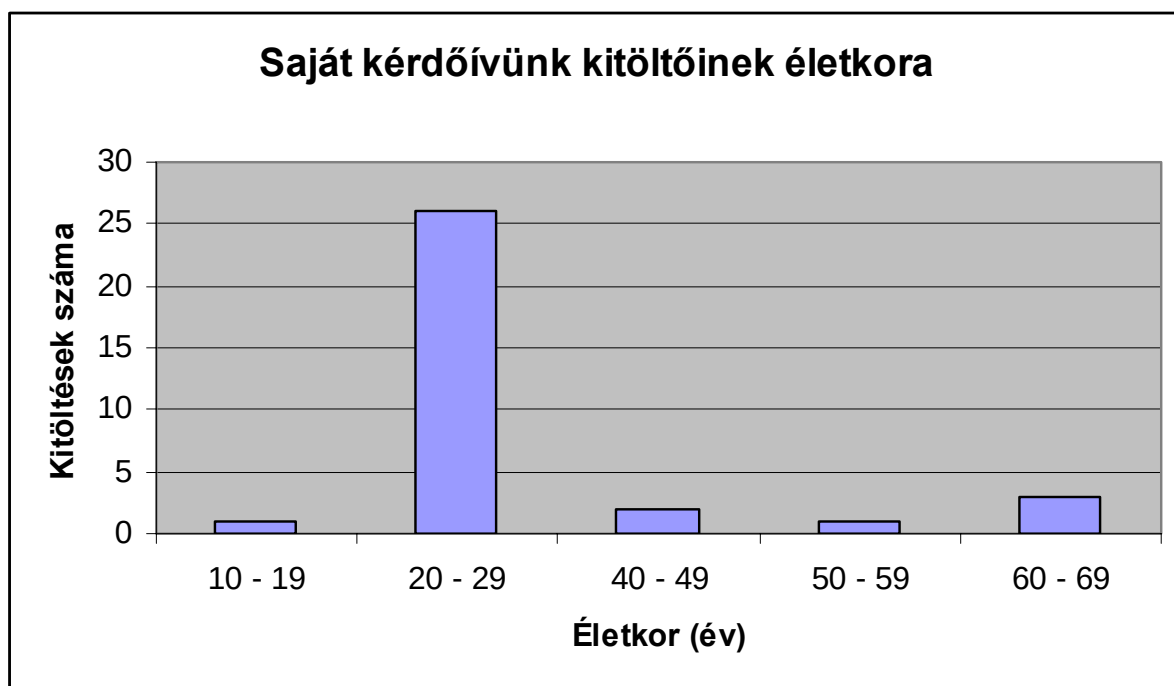
(1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról - A bekezdést hatályon kívül helyezte a 2009. évi LVI. törvény 418. § (14). Hatálytalan: 2009. X. 1-től.)

A továbbiakban a rendszer átalakításával kapcsolatos kérdőívünk ismertetésével foglalkozunk.

5. KÖZVÉLEMÉNY KUTATÁS A TÖRVÉNNYEL, ÉS MÓDOSÍTÁSAIVAL KAPCSOLATBAN

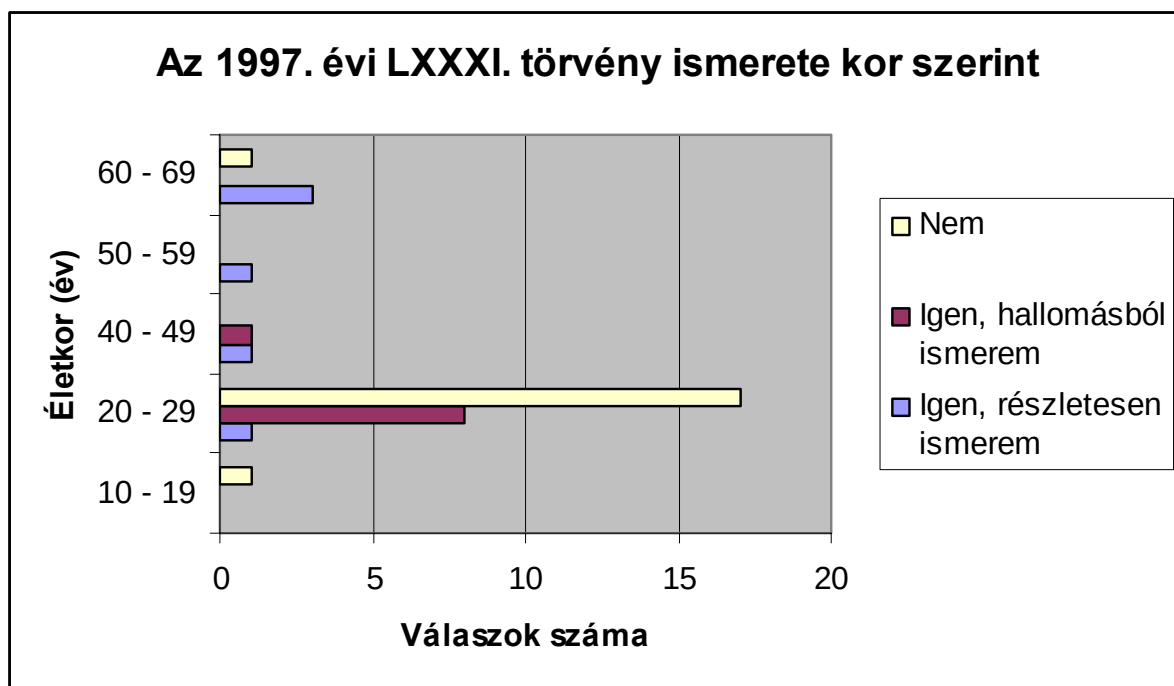
5.1. Az általunk összeállított kérdőív elemzése

Megcélzott rétegünk, nem titkoltan a 20 és 29 év közötti fiatalság volt. A felmérés semmiképp sem tekinthető reprezentatívnak, hisz a kitöltők többsége egyetemi hallgató. Vizsgáltuk tájékozottságukat, véleményüket és felmértük rendelkeznek-e nyugdíjcélú megtakarítással, előtakarékosági számlával esetleg tagjai-e valamilyen biztosítónak. Szerencsére a kitöltők között az idősebb, 40-49, 50-59 és 60-69 éves korosztály képviselői, nézőpontjai is felbukkantak.

3. számú ábra: Saját kérdőívünk kitöltőinek életkora.

Az eredményeink többek között rávilágítanak arra, hogy a „mi” korosztályunk legtöbb tagja, sajnos nem foglalkozik minket körülvevő világgal, vagy legalább is a hosszú távú jövőjét nem tartja szem előtt. Pedig mikor bekerülünk az aktívan dolgozók körébe, fontos lesz eldöntenünk, még lehetőleg az első időkben, hogy szeretnénk e tagjai lenni egy magánnyugdíjpénztárnak, vagy esetleg másképp szeretnénk biztosítani megélhetésünket nyugdíjas éveinkben. Egy lehetséges váltás nagy veszteségeket okozhat számunkra.

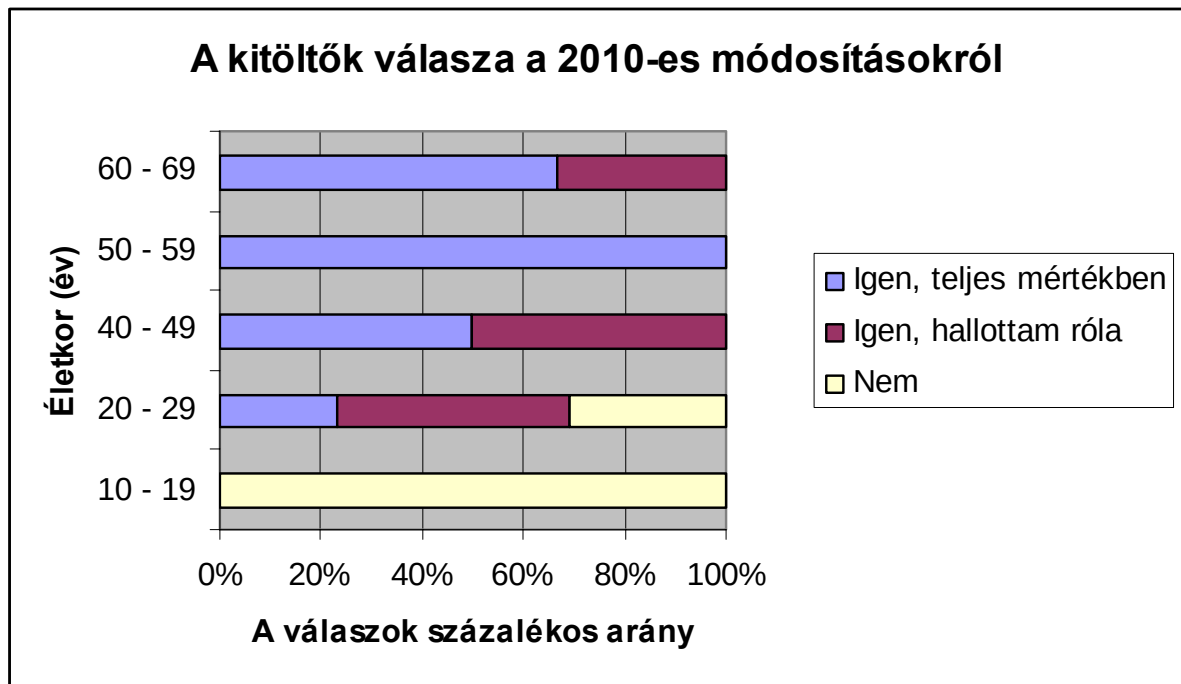
4. számú ábra: Az 1997. évi LXXXI. törvény ismerete kor szerint

„Aki marad a magánpénztári rendszerben, annak 10 százalékos járulékbefizetéseit a kasszák fogják gyűjteni, a munkaadók által befizetett 24 százalék viszont az államhoz kerül” - mondta Matolcsy, és hozzátette: ez azt jelenti, hogy aki a magánpénztári rendszerben marad, az a 24 százalékos befizetése után nem lesz jogosult az állami nyugdíjra, vagyis a nyugdíjbefizetéseinek 70 százalékát elveszíti, ezzel kiesik az állami szolidaritás rendszeréből. Matolcsy azt is bejelentette, a kormány terve szerint a magán-nyugdíjpénztári tagság önkéntes lesz, senkinek sem lesz kötelező belépni a rendszerbe”

<http://www.origo.hu/gazdasag/hirek/20101124-a-kormany-elfogadta-a-nyu8gdijrendszer-atalakitasarol-szolo-csomagot.html> (letöltve: 2012. október 25.)

Ebben az origo.hu-n megjelent cikkben arról olvashatunk, hogy az állam milyen súlyos szankciókat vetett ki azokra, akik nem voltak hajlandóak visszatérni az állami nyugdíj rendszerébe. Számunkra ez azért fontos, mert egyértelműen befolyásolja a jövőnket, az aktuális parlamenti, illetve kormányzati döntések eredményei, és ha ezekkel nem vagyunk tisztában, akkor komoly veszély fenyegeti a megélhetésünket, ha már nem dolgozunk

aktívan. A fent említett cikk alapján jogosan merül fel a gondolat, hogy ezt a módosítást, már jobban ismerhetik a válaszadók, és ez igaz is.

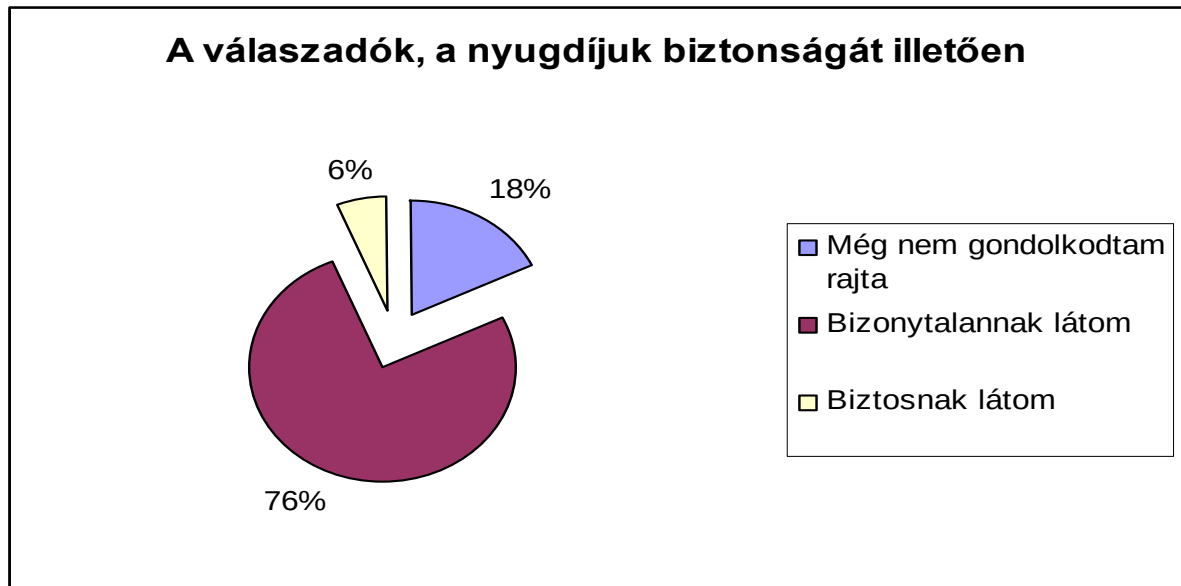

5. számú ábra: A kitöltők válasza a 2010-es módosításokról

Látható, hogy itt már igen elenyésző volt a nemleges válaszok aránya, és ez biztató. A „fiatalok” így is közel nagynak mondható arányban válaszoltak „nem”-mel, de a többi korosztályból minden válaszadó legalább „hallott” már a törvénymódosításokról.

5.2. A nyugdíj jövője saját szemszögből

Következő kérdésünkben arról érdeklődtünk, hogy mennyire látja biztosnak a nyugdíját a válaszadó.

6. számú ábra: A válaszadók, a nyugdíjuk biztonságát illetően

Mint az látni lehet, a válaszadók, kortól függetlenül, több mint háromnegyedes többségben bizonytalannak látják jövőjüket. Biztosnak elenyészően kevesen tartják. Akik még nem gondolkodtak rajta, mind fiatalabbak voltak 30 évnél. Sajnálatosak ezek az adatok, hisz ha belegondolunk a válaszadók 96%-ka, vagy bele sem gondold mi lesz vele a jövőben, vagy ha bele is gondolt, nem látott semmi biztosat. Ez pedig mindenképp elgondolkodtató, mert hogyan is várhatjuk el valakitől, hogy szó nélkül fizessen évtizedekig, igen komoly összegeket, ha nem tudjuk őt biztosítani arról, hogy megfelelően bánunk majd befizetésével, és biztonságban tudhatja azt.

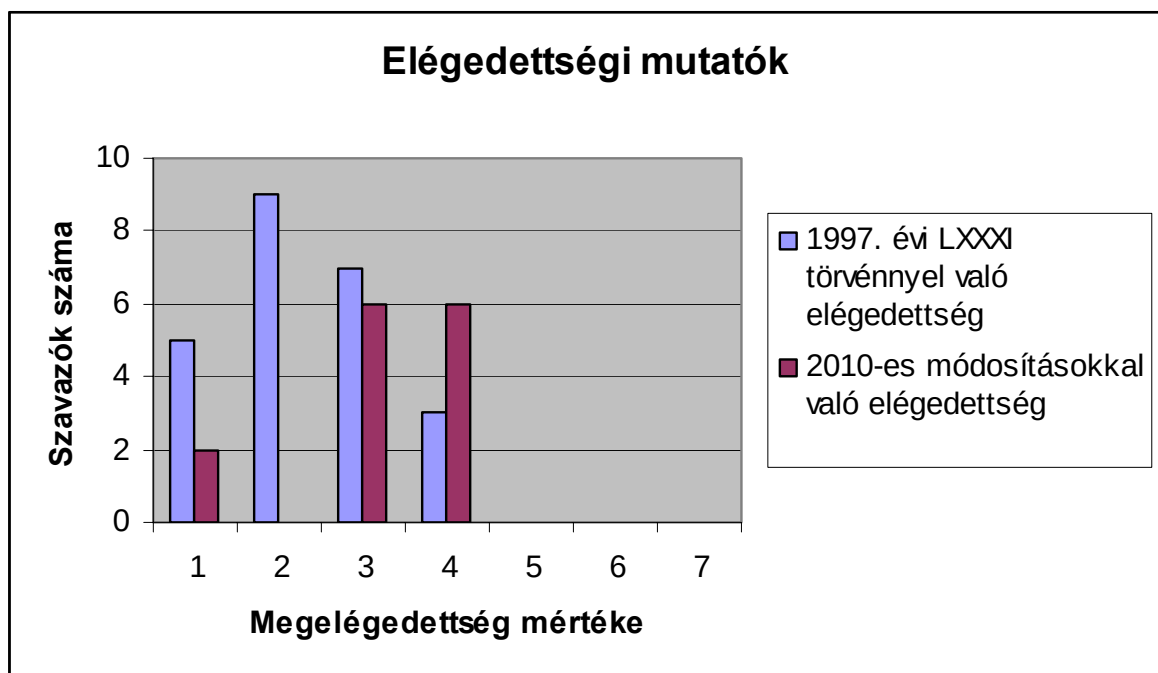
**7. számú ábra: A "Még nem gondolkodtam rajta" opciót választók kor szerinti
összetétele**

Ezen felül válaszadóink 85%-a a „Nem” opciót választotta, mikor ezt a kérdést tettük, fel: „Rendelkezik nyugdíjcélú megtakarítással?”. Mindössze 15% válaszolt igennel. Nem meglepő adat ez, az előbbieken vizsgáltak tükrében. Mert, ha valaki még, csak nem is gondolkodott azon, hogy mi várja a nyugdíját illetően, nem valószínű, hogy elkezd már idejében spórolni. Természetesen a válaszok indokait nem ismerjük, mert lehetséges, hogy valaki azért nem rendelkezik nyugdíj célú megtakarítással, mivel nem teheti meg anyagi helyzetét illetően. Sajnos ez magyarországi viszonylatban, nem is annyira elképzelhetetlen, így a XXI. század elején. Az államadósság mértéke, és az eddigi felelőtlen nyugdíjpolitikának köszönhetően, a mindenkori kormányoknak olyan terheket kell rónia az állampolgárokat, melyeket azok csak nagyon nehezen képesek elfogadni, és teljesíteni.

5.3. Elégedettség a törvényekkel kapcsolatban

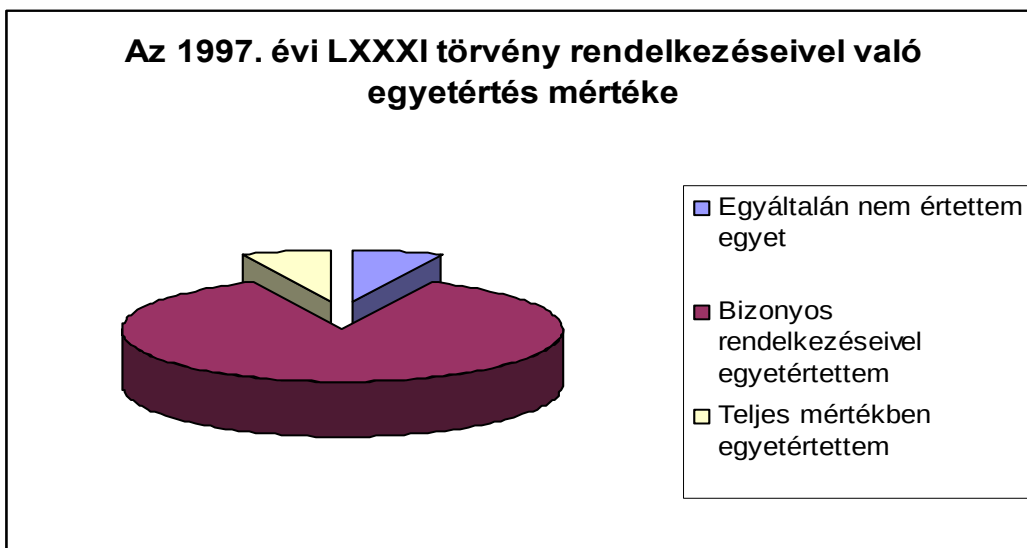
5.3.1. A kérdőív adatai

További fontos dolognak tartottuk megkérdezni, hogy milyen mértékben elégedettek a válaszadók, mind az 1997-es törvénnyel, mind a 2010-es módosítással. Kíváncsiak voltunk rá, hogy az embereket, hogy éreznek az iránt, hogy először átlökték őket kötelezően a magánnyugdíjpénztárak, és a hárompilléres rendszer világába, és mire mindenki elfogadhatta, és együtt élhetett volna vele, eltörölték ezt. Ráadásul egy sokkal rosszabb módszerrel kényszerítették vissza az embereket, az állami nyugdíj világába. Amiről részletesebben olvashatunk akár a fent említett origo.hu-n megjelent cikkben is.

8. számú ábra: Elégedettségi mutatók

Mint egyértelműen látható egyik válaszadó sem értékelte négyesnél többre (a hetes skálán!) egyik választási lehetőségnél sem. Egyértelműen látszik tehát a kitöltők értékeléseiből, hogy elégedettnek nem lehet mondani egyiküket sem. Hogy ezt mi okozza?! Talán az, hogy nem értettek egyet a törvények rendelkezéseivel.

9. számú ábra: Az 1997. évi LXXXI törvény rendelkezéseivel való egyetértés mértéke

5.3.2. Interjú egy érintettel

Interjú Karaffa Gyulával, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet karkedvezményesen nyugalmazott főtörzsőrmesterével. Karaffa Gyula 2006-ban vonult karkedvezményes nyugdíjba, jelenleg egyéni vállalkozóként tevékenykedik.

Életkor: 49 év

Iskolai végzettség: szakközépiskolai érettségi

- **Üdvözljük, és köszönjük, hogy válaszolt a megkeresésünkre!**
- Nagyon szívesen tettem.

- **Mit dolgozott? Mennyi ideig és hol?**
- 10 évig autószerelő voltam Nyíregyházán, aztán 3 évig kisiparos Nagyorosziban. Ezt követően Tiszthelyettes Képző Iskolát végeztem Vácott, és 14 évet dolgoztam az IMEI-ben, vagy teljes nevén az Igazságügyi Megfigyelő és Elmejóyóyító Intézetben. Onnan, fegyveres testület lévén, hivatásos tiszthelyettesként, karkedvezménnyel vonultam nyugdíjba, azóta pedig, 2006-tól egyéni vállalkozóként tevékenykedem.

- **Megfelelőnek találja a nyugdíja összegét?**
- Nem vagyok vele megeleégedve, bár nem tartom kevésnek.

- **Mi az elégedetlenség oka?**
- Megfigyeléseim szerint a tiszti beosztásban dolgozók lényegesen magasabb nyugdíjat kapnak, holott többségük olyan, aki soha nem került kapcsolatba az elítéltekkel. Mi voltunk azok, akik a „frontvonalban”, a legveszélyesebb munkakörben tevékenykedtünk.

- **Ön tagja jelenleg magánnyugdíj pénztárnak?**
- Már nem vagyok tagja.

- **Miért nem?**
- Azért, mert mint nyugdíjas nem tartottam tovább fontosnak a további öngondoskodást. Bíztam a nyugdíjrendszerben.

- **Korábbi tapasztalatai alapján mit gondol a magánnyugdíj pénztárakról?**
- Fontosak, de ahhoz, hogy valódi biztonságban legyen a dolgozó, a garantált állami nyugdíjrendszernek kellene jól működnie. Egyébként önmagáról mindenki tudna gondoskodni, ha lenne miből, ehhez nem lenne szükség a sok esetben csak pénzt faló apparátusra. Én magam is tagja voltam magánnyugdíj pénztárnak, de ez államilag garantált bizonyos dolgokat, hiszen a hivatásosoké volt.

- **Összefoglalva az eddigieket... Hasznosnak találja a magánnyugdíj pénztárakat?**
- Az én szemszögemből már semlegesek, de egyébként fontosnak tartanám a működésüket az állammal együtt.

- **Rendelkezik nyugdíjcélú megtakarítással?**
- Már nem rendelkezem megtakarítással. A karkedvezményes nyugdíjba jöveletemkor a teljes összeget kivettem. Azóta egyre romlik az ország és a lakosság anyagi helyzete.

- **Volt a munkatársai közt olyan, aki életjáradék formájában vette fel megtakarítását?**
- Nem tudok róla, ez nem volt köztünk beszédtema. Nem hiszem, hogy sokan meg tudták tartani a munkahelyük elvesztése után a megtakarításaikat.

- **Figyelemmel kísérte 2010-ben a nyugdíjtörvény változásait?**
- Nagyrészt igen, tájékozódtem, de nem voltam jó véleménnyel róla.

- **A változások már éreztetik hatásukat. Elégedett velük?**
- Nem igazán vagyok elégedett.

- **Érinti önt a karkedvezményes nyugdíj eltörlése?**
- Igen, érint.

- **Mit gondol róla?**
- Azt gondolom, hogy bizonyos munkakörökben továbbra is jogos lenne, főleg a szellemileg nagyon leterhelő és a fizikailag kimerítő munkakörökre. A politikusok, polgármesterek és egyéb fehérgalléros urak kiemelt és korkedvezményes nyugdíjának eltörlését én is üdvözlöm, hiszen életükben nem voltak produktívak! A termelő szférában viszont senki sem véd meg senkit.
- **Érinti önt a korkedvezményes nyugdíjasok kedvezményeinek megszüntetése? Itt az utazási, kulturális kedvezményekre, és egyéb kedvezményekre gondolunk.**
- Igen, én is elveszítettem mindenféle kedvezményemet, amiért érzésem szerint én életemben már megdolgoztam, sőt, az erre vonatkozó törvények szerint magántulajdonomnak mondhattam. Ezt vették el tőlünk visszamenőlegesen, egyoldalú törvénymódosításokkal.
- **Említette, hogy egyéni vállalkozóként folytatta. Érinti önt a korkedvezményes nyugdíjasok kiegészítő tevékenységeinek szabályzása?**
- Igen, és maximálisan hátrányosan! Ugyanis nyugdíjasként megfizettem az egészségügyi hozzájárulásomat, ami évi 50-60 ezer forintot tett ki, megfizettem az iparűzési adómat, a személyi jövedelemadómat, anyagvásárlásaim után befizettem az ÁFA-t, szóval mindent rendesen. Ám azt, hogy a kis bevételemből, mint főállású vállalkozó, teljes mértékű közterheket fizessek? Erre nem alkalmas a vállalkozásom. Nyugodtan mondatjuk, hogy kényszervállalkozó voltam, hiszen megélni nem lehetett a nyugdíjból. Most kénytelen vagyok szüneteltetni a vállalkozásomat, mert nem tudom a havi 70 ezer forintot megfizetni, ez a bevételeim nagy részét elemésztené. Ám így az állam is elesett azoktól a befizetésektől, melyeket eddig tisztességesen megtettem. Ez a megoldás senkinek sem jó.
- **Mennyire látja biztosnak a nyugdíját?**
- Egyáltalán nem látom biztosnak. Elképzelhetőnek tartom, hogy holnap egy politikus úgy dönt, újabb magántulajdontól foszt meg, pedig ehhez nem lenne joga.

- **A korkedvezményes nyugdíjjal kapcsolatos intézkedések beharangozásakor elhangzott, hogy aki úgy dönt, inkább dolgozóként folytatná, munkát kap és visszatérhet a foglalkoztatottak közé. Az ígéretből mi vált valóra?**
- Az ígéret szerint eredeti munkakörünkbe, tehát a BV intézeteihez helyeztek volna vissza, az ajánlatot automatikusan kiküldve, lehetőleg lakhelyhez közel. Eddig senki, sehonnan nem ajánlott egyetlenegy munkát sem, épp ezért csak blöffnek tartom a nyugdíjnak elvételéhez azt az indokot, hogy bennünket a munka világába akarnak visszavezetni. Ez hazugság! Mint mondtam, a vállalkozásom szünetel. Munkát nem ajánlottak, tehát anyagilag sokkal rosszabb helyzetbe kerültem. Az állami gondoskodást egyáltalán nem érzem, sőt, épp az ellenkezőjét tapasztalom... Mintha terhére lennénk az államnak. Magunkra hagytak.
- **Volt, aki képviselte az érdekeiket?**
- Szerintem senki! Pedig személyesen is kerestem az illetékeseket. Hivatalosan sem a régi munkahelyem, sem a nyugdíjfolyósító, de még az érdekképviseltek sem álltak velem szóba, csak nagy sokára, miután szinte kiereszkoltam a válaszaikat.
- **Mi lett a végeredmény?**
- Úgy érzem, teljesen magamra vagyok hagyva. Érzésem szerint az állam azt várja, hogy minél többen essünk ki a rendszerből, hogy ne okozzunk problémát. Megemlíteném, hogy a BV-től, nyugdíjfolyósítótól kapott igazolványom nem vonták vissza. Személy szerint mind a mai napig nyugdíjasnak és nem járulékosnak vallom magam. Remélem a *strasbourgi beadványt* pozitívan bírálják el, akkor nem csak én gondolom majd így...
- **Mit kell tudnunk a strasbourgi beadványról?**
- A korkedvezményes nyugdíjak egy több mint tíz éve hatályba lépett törvény szerint kerültek megállapításra. Mi a jogunkat már megszereztük, én például 2006-ban. A megszerzett jog magántulajdon, tőlünk ezt vették el, volt, akitől több mint tíz évre visszamenőleg, jogellenesen. Ügyvédek, jogvédő szervezetek és a hivatásosok szakszervezetei beadvánnyal fordultak az Emberi Jogok Európai Bíróságához, több ezer hivatásos álláspontját képviselve. Ez talán javulást hozhat, tehát az ügy még nem zárult le.
- **Esetleg van még valami, amit fontosnak tart, de nem kérdeztünk rá?**

- Igen. Remélem, megjön végre a politikusok esze és visszaállítják azok jogait, akiktől tisztességtelenül vették el. Egy „*tabula rasa*” ellen senki sem tiltakozott volna, de a visszamenőleges jogalkotás alapjaiban rengeti meg a jogállamiság eszményét, hitelét.
- **Köszönjük a segítséget!**

5.4. A rokkantsági nyugdíj kérdése a 2010-es változások függvényében

Felmérésünk kimutatta, hogy válaszadóink igen vegyesen fogadták a módosításokat, 39,4%-uk egyáltalán nem ért egyet a jelenleg rendszerrel, a kitöltők 42,4%-ka bizonyos körülmények között elfogadhatónak tartja. Az utóbbi nézőpontot vallókat, motiválhatta az a tény, hogy Magyarországon némi kenőpénz segítségével (bizonyítottan) hozzá lehet jutni a rokkantságot igazoló papírokhoz, esetleg a valóságnál nagyobb mértékű leszázalékoláshoz. Ahogy egyik kitöltőnk írta:

„Az a tapasztalatom, hogy nem mindig azok az emberek vannak lerokkantosítva, akik tényleg betegek. Van rá ellenkező példám, Nagyon közelálló ismerősome 50 %-ra százalékolták le májusban, és novemberben meghalt. Nála miért nem állapították meg a tényleges rokkantságot?”

Kijelenthető tehát, hogy a rendszer nem működött/működik megfelelően, de a mindenkori kormány, igaz nem a leggyorsabban - Hiszen évtizedeken át működött a rendszer változtatások nélkül, egész addig, míg a kormány már kénytelen volt új források után nézni, és megragadni minden lehetőséget, ahol képes egy kicsit is visszafogni tetemes kiadásából - , de reagált, és ez mindenféleképp érdemül szolgál.

5.5. Az iskolai végzettség összefüggése az adott témával

Miután kielemeztük a kapott válaszokat, egyértelműen megállapíthattuk, hogy a képzettség, iskolai végzettség nem állnak kapcsolatban a szóban forgó törvények, és azok módosításainak ismeretével. Egy egyetemi képzésen résztvevő nem ismeri jobban a törvényeket, mint egy gimnazista tanuló. Ezt semmiféleképpen nem nevezhetjük pozitívnak, hiszen egy egyetemista fiatal, aki később „értelmiségiként” a társadalom hasznos tagja szeretne lenni, már pályakezdése előtt jó ha tisztában van az őt körülvevő világ ügyes-bajos dolgaival. Mire számíthat akkor, mikor friss pályakezdőként megkezdí hosszú útját nyugdíjas éve felé. Milyen döntéseket kell majd meghoznia, és ezek mekkora befolyással lesznek az Ő, és szerettei életére.

Természetesen a 2010-es módosításokkal kapcsolatban lényegesebben jobb eredmények születtek, amiket szintén nem tudhatunk be a végzettség függvényének, hiszen a mindennapi sajtó egész a mai napig hangos a módosításokról.

5.6. A kérdőív eredményeinek összefoglalása, és összegzése

A kérdőív alapján elmondhatjuk tehát, hogy a fiatal válaszadók igen komoly százaléka nincs tisztában a fent említettekkel. Érdeemes lenne elgondolkodni azon, hogy minek köszönhetjük ezt, hisz igaz, még van idejük felkészülni a nyugdíjas éveikre, de az őket körülvevő Világgal, azért érdemes tisztában lenni, hisz mindennapi döntéseket befolyásolhat egy ilyen, csöppet sem egyszerű kérdés. Hogy is várhatjuk el, hogy valaki döntsön mikor nincs tisztában minden részlettel, ha egyáltalán hallott már az aktuális törvényről, vagy annak módosításairól.

Viszont azok a válaszadók, akik tisztában is vannak velük, nem értenek egyet a rendelkezéseikkel igen nagy részben. Természetesen ez nem tartozik bele a mindenkori kormányt befolyásoló tényezőkbe. Nem is lenne jó dolog, ha beletartozna, hisz egy adott kormánynak, nem csak a polgároknak megfelelő döntéseket kell hozniuk, hanem gazdasági biztonságot is kell nyújtani. Ám ha teljes mértékbe figyelmen kívül hagyják a választók érzéseit az aktuális politikájukkal kapcsolatban, az sem szül feltétlen jó döntéseket.

Ezeknek az okoknak az összessége okozhatja azt, hogy a válaszadók túlnyomó többsége nem látja biztosnak a nyugdíját, míg hozzájuk képest elenyészően kevesen vannak azok, akik biztosnak vélik megélhetésüket. A legrosszabb ebben pedig az, hogy senki nem igyekszik tájékoztatni az embereket, csak közlik velük a változásokat. Ez egyértelműen látható a válaszokból.

6. LEZÁRÁS

Dolgozatunkkal nem szántuk vádbeszédnek, és nem is akartunk értelmetlenül vagdalkozni. Csupán szerettünk volna rávilágítani arra, hogy az 1997-es nyugdíjtörvény nem volt annyira lehetetlen vállalkozás, mint ahogy azt sokan szeretnék beállítani. Tele volt lehetőségekkel, és pozitív ígéretekkel.

Az, hogy ezt nem tudta beváltani, hiszen minden elemzés szerint 2013 lett volna az első év mikor már teljes értékűen működhetett volna, nem a törvény megvalósíthatatlanságának eredménye. Hanem annak, hogy hol iktatták hatályba. Sajnálatos módon Magyarország nem felelt meg azoknak a követelményeknek, melyek útjába álltak. Tisztán látható, hogy a Mi hazánk nem érett még egy ilyen rendszerre.

Ugyanis a jelenlegi politikusi hozzáállás nem teszi lehetővé egy ilyen nyugdíjrendszer fennmaradását. Egyre többet fordul elő, hogy az állam vezetői többet törődnek az aktuális választásokkal, mint az ország, és annak állampolgárainak érdekeivel. Ráadásul az eddigi nyugdíjjal kapcsolatos rendelkezéseknek is igen nagy része volt felelőtlen, vagy kevésbé átgondolt. Ami szintén elmondható általánosan is. Sajnos a „magyar mentalitás” vissza-visszaköszön a hétköznapoktól, egészen a honatyáig mindenkinben. Mégpedig: „Hogy ha nekem nem jó, Neked se legyen!”, és ezt nem lehet letagadni.

Természetesen nem szabad megfeledkezni az általános felelősségről sem. Mindenkinnek joga van hozzá, sőt kötelessége, hogy megismerje, megfigyelje az Őt körülvevő világot. Hiszen ha olyat akarnak tenni a pénzünkkel, a jövőnkkel, ami károsít minket, csak akkor tudunk fellépni hatékonyan ellene, és jogorvoslatot kérni, ha tisztában vagyunk a lehetőségeinkkel, sőt kötelezettségeinkkel is. Amíg ez nem változik ne is lepődjünk meg, ha mint szalmabábuként rángatnak minket, egyik rendszerből a másikba. Továbbá nem tehetnek majd meg olyan dolgokat Velünk, hogy választható opcióként állítják be a magánnyugdíjpénztárakat, mikor ily mértékben terhelik tagjaikat.

Igen is fenntartható lett volna ez a rendszer, ha felelős döntéseket hozunk, és érettek lettünk volna egy ilyen teher elviselésére, amit az állami nyugdíj befizetések komoly százalékainak kiesése jelentett az állami költségvetés számára. Ám mielőtt kívárhattuk volna azt az időszakot, mikor beérik a gyümölcse eddig munkánknak, a 2010-es drasztikus változások végképp eltörölték a lehetőséget, amik a rendszerben rejtőztek. Igyekezzünk hát a jövőben jobban ügyelni döntéseinkre, és azok eredményeire!

7. FELHASZNÁLT IRODALOM

Adler Judit – Akar László – Petz Raymund [2009]: A kötelező magán-nyugdíjpénztárak tagjai körében végzett közvélemény-kutatás tapasztalatai – A GKI Gazdaságkutató Zrt. Kiadványa, 1-77. o.

Augusztinovics Mária - Gál Róbert Iván - Matits Ágnes-Máté Levente - Simonovits András - Stahl János [2002]: A magyar nyugdíjrendszer az 1998-as reform előtt és után. Közgazdasági Szemle 6. szám, 506-515. o.

Ámon Zsolt - Budavári Péter - Hamza Lászlóné - Haraszi Katalin - Márkus Annamária [2002]: A nyugdíjreform első négy éve. Modellszámítások és tények. Közgazdasági Szemle 2002. június, 523-524. o.

Központi Statisztikai Hivatal [2005]: 2005. évi mikrocenzus, Rovács Barna korfája

Nemzeti Erőforrás Minisztérium [2012]: Tájékoztató a nyugdíjrendszerről, 5-20. o.

1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról, egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. Rendelettel

281/2001. (XII. 26.) Korm. Rendelet az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól

<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=7190> (letöltve: 2012. november. 3.)

<http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=7759> (letöltve: 2012. november. 3.)

<http://www.matud.iif.hu/07dec/04.html> (letöltve: 2012. november. 3.)

<http://index.hu/gazdasag/2012/11/06/adossag/> (letöltve: 2012. november 1.)

http://nol.hu/belfold/20120324-a_ratko-nemzedek_ujabb_terhe (letöltve: 2012. november 2.)

http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&st=3&pg=218&m299_doc=2741 (letöltve: 2012. november. 1.)

<http://privatbankar.hu/ongondoskodas/nyugdijreform-es-egyen-szamlak-kicsuszott-az-idobol-a-kormany-249336> (letöltve: 2012. november 1.)

<http://szeged.hir24.hu/itthonvilag/2011/11/30/ime-erre-hasznalta-a-kormany-a-magannyugdijpenztarak-vagyonat/> (letöltve: 2012. november 3.)

http://www.penzcentrum.hu/ongondoskodas/nyugdijigeret_mikor_jonnek_az_egyen_sza_mlak.1034245.html (letöltve: 2012. november 4.)

<http://www.origo.hu/gazdasag/hirek/20101124-a-kormany-elfogadta-a-nyu8gdijrendszer-atalakitasarol-szolo-csomagot.html> (letöltve: 2012. október 25.)

FÜGGELÉK

ÁGRÓL-ÁGRA, AVAGY NYUGDÍJRENDSZER MAGYARORSZÁGON

KÉRDŐÍV

Nyugdíjrendszerrel foglalkozó dolgozatunkhoz szeretnénk a segítségét kérni! A megadott válaszok feltárhatják számunkra a magyar lakosság nyugdíjhoz fűződő viszonyát, a közelmúltban bekövetkezett változások fogadtatását. A kérdőív kitöltésével ön Krasznai Gergő Levente és Szerencsés Attila Tudományos Diákköri Konferencia dolgozatát segíti, mely az "Ágról-ágra, avagy nyugdíjrendszer Magyarországon" címet viseli. A kérdőív kitöltése csupán pár percet vesz igénybe, de nekünk sokat segít vele.

Válaszait előre is köszönjük!

Életkor:

- 9
- 10-19
- 20-29
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60-69
- 70-79
- 80-89
- 90-99
- 100-

Iskolai végzettség:

- Általános iskola
- Gimnázium
- Szakközépiskola / Szakiskola
- Folyamatban lévő középiskolai képzés
- Folyamatban lévő szakképzés
- Bachelor képzés
- Master fokozat
- Posztgraduális képzés
- Masternél magasabb fokozatú képzés
- Egyéb

1. Ön mely szféra dolgozója?

- ☐ Közsféra
- ☐ Magánszféra
- ☐ Jelenleg nem rendelkezem aktív munkaviszonnyal
- ☐ Nyugdíjas vagyok

2. Megfelelőnek találja a nyugdíja összegét?

Erre a kérdésre csak akkor válaszoljon, ha az előző kérdésre a "Nyugdíjas vagyok" választ adta!

- ☐ Igen
- ☐ Nem

3. Hallott már az 1997. évi LXXXI. törvényről, mely a társadalombiztosítási nyugellátásról szól?

- ☐ Igen, részletesen ismerem
- ☐ Igen, hallomásból ismerem
- ☐ Nem

4. Egyetértett a törvény rendelkezéseivel?

Erre a kérdésre csak akkor válaszoljon, ha ismeri, vagy hallott már az 1997. évi LXXXI. törvényről.

- ☐ Teljes mértékben egyetértettem
- ☐ Bizonyos rendelkezéseivel egyetértettem
- ☐ Egyáltalán nem értettem egyet
- ☐ Egyéb:

5. Értékelje a fent említett törvény sikerességét!

Erre a kérdésre csak akkor válaszoljon, ha ismeri, vagy hallott már az 1997. évi LXXXI. törvényről. A törvény sikerességét 1-5-ig értékelheti, ahol az 1 a legkevésbé, az 5 pedig a leginkább sikerest jelenti.

	1	2	3	4	5
Sikeresség	☐	☐	☐	☐	☐

6. Kérjük, értékelje a magánnyugdíj pénztárak hasznosságát, az ön szemszögéből!

A magánnyugdíj pénztárak hasznosságát 1-5-ig értékelheti, ahol az 1 a legkevésbé, az 5 pedig a leginkább hasznosat jelenti.

	1	2	3	4	5
Hasznosság	☐	☐	☐	☐	☐

7. Ön tagja jelenleg magánnyugdíj pénztárnak?

- ☐ Igen
☐ Nem

8. Rendelkezik nyugdíjcélú megtakarítással?

- ☐ Igen
☐ Nem

9. Figyelemmel kísérte 2010-ben a nyugdíjtörvény változásait?

- ☐ Igen, teljes mértékben
☐ Igen, hallottam róla
☐ Nem

10. Mennyire elégedett a fent említett módosításokkal?

Erre a kérdésre csak akkor válaszoljon, ha figyelemmel kísérte, vagy hallott a 2010-ben bekövetkezett változásokról. Elégedettségét 1-5-ig pontozhatja, ahol az 1 a legkevésbé, az 5 pedig a leginkább elégedettet jelenti.

	1	2	3	4	5
Elégedettség	☐	☐	☐	☐	☐

11. Érinti önt a korkedvezményes nyugdíj eltörlése?

- ☐ Igen
☐ Nem

12. Mi a véleménye arról, hogy a rokkantsági nyugdíj megszüntethető?

Mégpedig a rokkantsági nyugdíjat akkor kell beszüntetni, ha a dolgozó rokkant személy hat havi bruttó kereseti átlaga a rokkantsági nyugdíj összegének kétszeresét meghaladja. A rokkantsági nyugdíjas keresete a minimálbér összegét elérheti. Pl., ha a rokkantsági nyugdíj összege 35 ezer forint, ennek kétszerese 70 ezer forint lenne a kereseti határ, de a rokkant kereset a minimálbért, 73 500 forintot elérheti. /Tny. 36/D. §, 36/G. §/

- ☐ Teljes mértékben egyetértek
- ☐ Bizonyos körülmények közt elfogadhatónak tartom
- ☐ Egyáltalán nem értek egyet
- ☐ Egyéb:

13. Mennyire látja biztosnak a nyugdíját?

- ☐ Biztosnak látom
- ☐ Még nem gondolkodtam rajta
- ☐ Bizonytalannak látom
- ☐ Egyéb:

14. Ön szerint nyugdíja összege megfelel majd a várakozásainak?

- ☐ Várakozásaimnak megfelel
- ☐ Még nem gondolkodtam rajta
- ☐ Várakozásaimnak nem felel meg
- ☐ Egyéb: